

Strateegia valimise kriteeriumid

Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi (EMKF) määruses (artikli 18 punkt h) nõutakse, et rakenduskavad sisaldaksid „kogukondlikult juhitud kohalike arengustrateegiade valikukriteeriumide loetelu“ (rakenduskava malli jaotis 5.1.3). Selle tagamõte on lahti seletada, millele korraldusamet FLAGide, kes saavad oma kohaliku strateegia elluviimiseks rahastuse, valimise käigus tähelepanu pöörab. Need kriteeriumid võimaldavad korraldusametel suunata ressursid nendele strateegiatele, mille kvaliteet on sobiv ja millel on suurim potentsiaal kohalikul tasemel tulemusi saavutada.

Selles jaotises käsitletakse järgmisi küsimusi:

- 1. Mida peaksin oma rakenduskavasse lisama „valikukriteeriumide loeteluna“?**
- 2. Milliseid kriteeriume saan kohalike strateegiade kvaliteedi hindamiseks kasutada?**
- 3. Kas ma peaksin kasutama kvalitatiivseid või kvantitatiivseid kriteeriume? Mis neil vahet on?**
- 4. Kas ma saan valikukriteeriumina kasutada eelnevat kogemust FLAGiga?**
- 5. Mida pean mitmekordse toetusega strateegiade valimisel tegema?**
- 6. Kas ma saan rakenduskavasse lisada regionaalsed valikukriteeriumid?**

1. mida peaksin oma rakenduskavasse lisama „valikukriteeriumide loeteluna“?

korraldusamete (või selleks määratud ametite) kohalike strateegiade kriteeriumi valimise protsess sisaldab harilikult järgmisi samme:

1. Korraldusamet määrab kindlaks, millised kalanduse ja vesiviljeluse valdkonnad on kõlblikud taotlema kogukonna juhitud kohaliku arengu toetust¹ ja avaldab kutse kohalike strateegiade esitamiseks;
2. Sobivate valdkondade kohalikud osalejad kaaluvad oma kandideerimisajendeid, moodustavad partnerlused, määravad kindlaks valdkonnad ja arendavad välja kohalikud strateegiad;
3. Korraldusamet või selleks määratud amet saab avaldused ja kontrollib nende formaalset sobivust;
4. Hinnatakse formaalse sobivuse nõuetele vastavate avalduste kvaliteeti ja avaldused pannakse pingeritta;
5. Korraldusamet otsustab toetuste määramise üle ja tunnustab valitud kandidaate formaalselt FLAGidena.

¹ Kasutades rakenduskava malli jaotises 5.1.2 kirjeldatud piirkonnavaliku kriteeriumi, vt Korduma kippuvad küsimused: piirkonna valimise kriteeriumid

Kolmandas sammus kasutatud formaalse sobivuse kriteeriumid peavad tuginema ühissätete määruses ja EMKFi olevatele nõuetele. Makseasutusega kooskõlas tuleb samuti kontrollida rakenduskava ja teiste strateegiliste dokumentide formaalse sobivuse nõuete täitmist. Korraldusasutus peab rakenduskavasse lisama:

- › nimistu **riiklikest või piirkondlikest sobivuskriteeriumidest**, mida korraldusasutus 3. sammus kasutada plaanib juhul, kui need on määruse nõuetest rangemad,
- › nimistu 4. ja 5. sammus otsustamise aluseks võetavatest **valikukriteeriumidest**.

2. milliseid kriteeriume saan kohalike strateegiate kvaliteedi hindamiseks kasutada?

Valikukriteeriumid on kohalike strateegiate kõrge kvaliteedi tagamises ja viimaks ka kvaliteetsete projektide FLAGiks valimises võtmetähtsusega. Järgmised kriteeriumid võivad osutada kasulikuks:

- › Millisel määral keskendub strateegia piirkonna jaoks kõige olulisematele probleemidele?²
- › Millisel määral vastab strateegia piirkonna vajadustele ja probleemidele?
- › Kas piirkonna analüüs tugineb usaldusväärsetele andmetele ja näitajatele?
- › Kas strateegia demonstreerib selgelt seoseid SWOT-analüüsi, vajaduste, sihtide, tegevuste ja tulemuste vahel? (Interventsiooniloojika)
- › Kas sihid on mõõdetavad ning olemasoleva eelarve ja ajavahemiku jooksul saavutatavad?
- › Kas olemas on tõendeid võtmetähtsusega kohalike osalejate, k.a kalandussektori, kaasamise kohta?
- › Kas strateegia tugevdab ühendusi erinevate sektorite ja erinevat tüüpi osalejate vahel, eriti just kalandusvaldkonnas? Kas see loob sünergiaid?
- › Kas olemas on tõendeid taotleja tulemuste saavutamise võimekuse kohta? Kas tegevusplaan on selge ja vastupidav?
- › Kas ressursside kasutamine (inimressursid, finantsid) on pakutud tegevuse suhtes proportsionaalne? Milliste muude ressursside kasutamist on ette nähtud?
- › Kuidas tegeletakse horisontaalsete probleemidega (keskkond, soovõrdsus)?

3. kas ma peaksin kasutama kvalitatiivseid või kvantitatiivseid kriteeriume? Mis neil vahet on?

Mõnda strateegia aspekti saab hinnata kvantitatiivse kriteeriumi abil, näiteks loodud töökohtade arv, kaasatud kalurite arv, saadud kaasrahastuse hulk jne. Strateegia kvaliteeti ei saa siiski ainult arvuliste kriteeriumidega hinnata, rakendada tuleb teatud hindamiselementi.

Strateegia valimise kvalitatiivseid kriteeriume võib kasutada alloleva näite eeskujul (tugineb Suurbritannia valikukriteeriumidele aastatel 2007–2013):

² Kuigi FLAGidel on vaba valik EMKFi artiklis 63 toodud viie sihi vahel, peaks korraldusasutus strateegiaid prioriseerima, keskendudes selgelt valitud võtmeprobleemidele.

Kriteerium <i>(Valikukriteeriumid võivad langeda erinevatesse kategooriatesse, nt partnerluse kvaliteet, strateegia olulisus, majanduslikud kriteeriumid, sotsiaalsed kriteeriumid jne; siin on toodud vaid mõned näited)</i>	Hinne (0–4) × statisti- line kaal	Hindaja peab hinnet lühidalt põhjendama
Kas partnerite rollid, vastutused, õigused ja ülesanded on selgelt defineeritud? Kas lisadokumentides on piisavalt tõendeid?		
Kas strateegia sihid vastavad selgelt tuvastatud probleemidele? Kas neid väljendatakse selgelt koos eeldatud väljundi ja tulemustega (sihid)?		
Kas strateegia on suunatud mõõdetava majandusliku kasu loomisele?		
Kas strateegia on suunatud töökohtade loomisele või olemasolevate töökohtade hoidmisele?		
jne.		

4. kas ma saan valikukriteeriumina kasutada eelnevat kogemust FLAGiga?

FLAGi võimekus pakutud strateegia elluviimiseks on oluline valikukriteerium. Kogemus perioodist 2007–2013 on üks viis selle võimekuse demonstreerimiseks. Siiski ei tohiks korraldusamet olemasolevatele FLAGidele ebaausat eelist anda. Üheks võimalikuks lahenduseks on paluda kandidaatidel tõestada, et nad on suutlikud pakutud strateegiat ellu viima. Eelmisest perioodist pärinev kogemus on vaid üks viis selle näitamiseks.

5. mida pean mitmekordse toetusega strateegiate valimisel tegema?

mitmekordsete toetusega strateegiates tuleb fondide parema integreerimise nimel rakendada harilikke valikukriteeriume ja pakkuda (F)LAGidele selgeid ja lihtsaid juhiseid. EMKFi spetsiifilisi nõudeid tuleb siiski arvesse võtta.

See puudutab näiteks partnerluse kvaliteeti käsitlevaid kriteeriume.

- › Ühissätete määrus nõuab et kohalik tegevusrühm „koosneks kohalike avaliku ja erasektori sotsiaalmajanduslike huvide esindajatest, kusjuures ei oleks otsuste langetamise tasemel ei avalikul sektoril ega ühelgi huvirühmal enam kui 49% hääletusõigustest” (Ühissätete määruse artikkel 32).
- › Rühmadele, mis saavad EMKFist rahastamist, kehtib EMKFi määruses veel üks lisanõue: nad peavad otsuste vastuvõtmise tasemel „tagama kalandus- ja/või vesiviljelussektori märkimisväärse esindatuse (EMKFi artikkel 61).

6. kas ma saan rakenduskavasse lisada regionaalseid valikukriteeriume?

Piirkondadesse jaotatud riikide puhul võib olla alust erinevates piirkondades erinevate strateegia valikukriteeriumide kasutamiseks. Korraldusamet saab tegevusplaanis ära tuua harilike riiklike valikukriteeriumide nimistu ja lisada neile spetsiifilised piirkondlikud kriteeriumid koos seletustega nende erinevuste kohta.

Toimetaja: Euroopa Komisjon, Merendus- ja kalandusajade peadirektoraat, peadirektor.

Vastutuse välistamine: ehkki Merendus- ja kalandusajade peadirektoraat vastutab väljaande avaldamise eest üldiselt, ei vastuta ta selle sisu eest ega taga andmete õigsust.